

השיעור השבועי

של מורינו ראש הישיבה

הגאון המקובל רבי מרדכי עמייה שליט"א

בענין

לאה ורחל הנעשות פרצוף אחד

כ' מר חשוון תשע"ח

תוכן הענינים

- המוחין דפנימיות דחיצוניות השייכים לרחל, נשארו אצל לאה בפקדון, ובברכת אבות ימשכו [מלאה] לרחל. א.....
- מי היא לאה הננסרת והנעשית עם רחל פרעוף אחד. ב.....
- רחל העומדת כנגד חצי עליון דז"א, נקראת בשם לאה. ג.....
- בעת הנסירה חוזרת לאה האמיתית אחור באחור עם ז"א. ה.....
- דעת הש"ש, שלאה הננסרת היא בחינת רחל העליונה. ז.....

להארות ולהערות

nivimaeroc@gmail.com

לאה ורחל הנעשות פרצוף אחד

המוחין דפנימיות דחיצוניות השייכים לרחל, נשארו אצל לאה בפקדון, ובברכת אבות ימשכו [מלאה] לרחל.

כתב הרב בשעה"כ [דף צ"ד סע"ד] וז"ל: כי הנה נתבאר אצלינו בביאור ק"ש דשחרית דימי החול, כי ע"י הק"ש נעשין מוחין דאור פנימי אל ז"א דאצילות [כמסודר בסידור הרש"ש ח"ב מדף מ"ב ע"ב והלאה].

ונעשין מוחין דאור פנימי אל לאה הנקראת ד' דקשר דתפליין שבראש. ונעשים מוחין דאור פנימי אל רחל נוק' דז"א, אבל אינם נכנסים בה [ברחל], כי אז היא למטה בבריאה, אבל נשארים [המוחין הפנימים השייכים לרחל] למעלה בלאה.

ולמדנו שהמוחין הפנימים דבחינת פנימיות דחיצוניות נכנסו בז"א ובלאה, אך לרחל עדיין לא נכנסו, כיון שרחל עדיין בסוד נקודה בבריאה ולכך נשארו [בפקדון] למעלה בלאה.

ודבר זה שהמוחין השייכים לרחל נשארו למעלה בלאה, מוצאים אנו בכוונת ברוך שם, שבתיבת מלכותו [סידור ח"ב דף מ"ה ע"א שורה ג'] כתב הרש"ש וז"ל: יכוין למלאות ד' אלפין שבכתר דלאה, ושארית העק"ב אורות, שהם ד' הי"ה דד' אהיה [המלאים במילוי], ב' [מהם במילוי] יודין, ואחד [במילוי] אלפין, ואחד [במילוי] דההין, יכוין להמשיכם ללאה בפקדון, לצורך רחל.

וענין זה שהמוחין דרחל נשארים אצל לאה בפקדון, מבואר בשעה"כ [דף כ"ה סע"ב] וז"ל: ואמנם המוחין האמיתיים

העיקרים שלה [דרחל], הם נשאים ועומדים למעלה בלאה, עד שיבוא זמן תיקון רחל בברכת אבות ותלם.

וביפה שעה [על שעה"כ דף ו' סע"א] הקשה וז"ל: לא ידעתי אימתי רחל נוטלת אלו המוחין שלה שביד לאה בפקדון, ובאיזו מילה דברכת אבות יש לכוין בהם.

כי לפי דרושי רז"ל בברכת אבות הכל נמשך אליה מז"א. ועיין בדרוש ב' דעמידה מ"ש רז"ל במילת גומל חסדים טובים, [ומסתבר שכוונת הרב יפ"ש לתיבת טובים, ששם מתחיל תיקון הנוק' באטב"ח ע"י שנמשכים אליה מוחין מז"א, ונמצא שבברכת אבות אין המוחין נמשכים לרחל מלאה, אלא מז"א].

[ומסיים היפ"ש] ואפשר שבעת הנסירה כשנחלבש נה"י דאימא בלאה ורחל, אותה שעה שנעשות שתיהם כאחת, תלם.

ונשתדל בשיעור זה לעסוק בענין זה, שבעת הנסירה נעשות רחל ולאה פרצוף אחד.

מי היא לאה הננסרת והנעשית עם רחל פרצוף אחד

בסידור הרש"ש בתיבת באהבה [דף ע"ב ע"א שורה ה'] כתב הרש"ש וז"ל: להמשיך הבינות וגבורות דישסו"ת המלוכשים בנה"י דתבונה. [והיינו להמשיך נה"י דתבונה עם המוחין שבתוכם] וכו', תוך לאה ורחל, ויהיו פרצוף אחד.

ולמדנו שבעת הדורמיטא מסתלקין המוחין מז"א, ומוחין שמצד אבא נשאים ע"ג רישא דז"א, והמוחין שמצד אימא נכנסים בלאה ורחל, ועי"ז נעשות לאה ורחל פרצוף אחד.

ויש להבין שהרי לאה, פניה באחורי ז"א. ורחל אחוריה באחורי ז"א. ומאחר שאין עמידתם שווה, איך יעשו שניהם פרצוף אחד. [וראה ע"ח שער אנ"ך ריש פ"ז ביפ"ש אות א'].]

ועוד יש להבין שהנה בראש השנה ביום א' בתיבת באהבה, מסתלקים המוחין מז"א ונכנסים בלאה ורחל. ובתיבת זכרנו וכו' [סידור הרש"ש ח"ז דף ל"ח ע"א] מבואר שביום א', ננסרים י"ס דלאה מז"א, וגם ננסר כתר דרחל.

ובשמן ששון [ח"ג דף ק"כ סע"ד אות י"ב] הקשה, דבשלמא רחל שעומדת עם ז"א אחור באחור וכותל אחד לשניהם, שייך בה נסירה, אך לאה שפניה באחורי ז"א, איך יבוא בה עניין הנסירה. וז"ל הש"ש שם: וצריך להבין דלאה, היא פנים באחור עם ז"א ואיך יבוא מלאכת הנסירה, עכ"ל.

נסכם ונאמר ב' דברים יש להבין, א' מי היא לאה הננסרת בתיבת באהבה, וב' מי היא לאה המתחברת עם רחל בתיבת באהבה ונעשות שתיים פרצוף אחד.

שאם נאמר שזו לאה העומדת עם ז"א פנים באח', קשה א'. איך יבוא בה מלאכת הנסירה. ב'. איך תיעשה לאה זו עם רחל פרצוף אחד, הרי רחל אחוריה באחורי ז"א, ולא פניה באחורי ז"א.

רחל העומדת כנגד חצי עליון דז"א, נקראת בשם לאה

בהמשך השמן ששון [ח"ג דף ק"כ סע"ד אות י"ב הנ"ל] כתב ליישב, וז"ל: ודע שמלאכת הנסירה זו היא בחצי פרצוף עליון דרחל, הנקראת בשם לאה, ונקראת בשם לאה להיות לאה מלבשת [נראה שצ"ל: מתלבשת ב] חצי עליון זה דרחל, כנוד בע"ח שער י"ט ריש פ"ז, עכ"ל.

ולמדנו מדברי השמן ששון, שאותה לאה הננסרת ואותה לאה שנעשית עם רחל פרצוף אחד, איננה לאה הידועה העומדת פניה באחורי ז"א, אלא הכוונה על רחל העומדת בחצי העליון של ז"א הנקראת בשם רחל.

נשוב לדברי הרב שמן ששון שהזכיר את דברי עץ חיים שער י"ט ריש פ"ז [דף צ"ג סע"ב] ולהבנת הדברים נעתיק את דברי ע"ח שם שכתב וז"ל: וצריך שתדע כי י"ס של הנקבה, הם תופסים כל אורך ז"א. אלא שנחלק לב' חצאין, חצי עליון מתלבשת שם לאה, וחצי התחתון היא רחל. והטעם כי לאה היא אחוריים דתבונה, ונעשית פנימית בערך ראש רחל, והיא [היינו לאה] מתלבשת בהם. לכן כל המחצית העליון של רחל, נקרא ע"ש לאה והבן זה מאוד.

ולמדנו שגם חצי העליון של אחורי ז"א, הוא בחינת רחל, והיות שבחצי עליון זה מתלבשת שם לאה, לכן בחצי העליון הגם שהיא רחל, נקראת אותה רחל ע"ש לאה המלובשת שם.

עוד ראוי ללמוד בנה"ש [דף מ"ד ע"ד אות י"ג], ששם הביא הרש"ש את דברי ע"ח כאן וניסח את הדברים בצורה ברורה, וז"ל: רחל, תופסת כל שיעור קומת ז"א. ובחצי העליון שם מתלבשת לאה, ונקראת [רחל שבחצי העליון] על שמה [של לאה], וחצי התחתון נקרא רחל, שער אנ"ך פ"ז.

ונשים לב שהרב בע"ח כתב: כי י"ס של הנקבה הם תופסים כל אורך ז"א. ולשון זה אינה מבוארת כל צרכה.

אמנם הרש"ש כתב: רחל, תופסת כל שיעור קומת ז"א. ומדבריו למדנו שבחצי העליון של ז"א עד החזה, יש שם בחי' לאה, וגם יש שם בחי' רחל העליונה. הנקראת על שמה של לאה המתלבשת שם. וזה מלבד רחל התחתונה שמחזה דז"א ולמטה.

וענין זה, שיש בחינת רחל למעלה באחורי ז"א במקום שעומדת שם לאה, שלכן רחל נקראת על שם לאה, מבואר היטב בשער מאמרי רשב"י [דף ט"ז ע"ב ד"ה ואחרן] וז"ל: והסוד הוא במה שנודע כי ז"א דאצילות הקדוש, בהיותו בסוד עיבור הראשון במעי אימא, היה בבחינת תלת כלילין בתלת וכו'. ואז היו חג"ת שלו, מכסין ומלבישין את הנה"י שלו. ואז היתה בחי' המלכות

קשורה בו בסוד פסיעה קטנה למטה בסיום אות ו', שהוא בסיום הת"ת הנז' וכו'.

וכאשר נולד [ז"א] ויצא לחוץ, ונתפשטו הנה"י שלו למטה, ונתגלו בו השש קצוות ע"י היניקה כנודע אצלינו. הנה אז היסוד דז"א אשר היה מובלע ומכוסה תוך הת"ת דז"א, ברדתו למטה אל מקום גילוי כנז', המשיך ג"כ עמו בחי' אחת מן אותה מלכות, אשר היתה עומדת בתחילה למעלה [באחורי ז"א] בסוד פסיעה קטנה כנז' וירדה למטה עמו בסופו [ביסוד]. ונמצאו עתה בזמן היניקה שתי בחינות אל המלכות, האחת תחת הת"ת, והשנית תחת היסוד.

וכאשר בא זמן השלישי הנקרא הגדלת המוחין של ז"א, וכבר נתבאר אצלינו כי אז נתעלה הת"ת [דז"א] ונעשה בסוד דעת, ונתעלה היסוד [דז"א] ונעשה בסוד הת"ת.

ואז גם אלו שתי הבחינות של המלכות, נתעלו עמהן. כי בחינתה [שהיתה] בסוף הת"ת, עלתה אל מקום הדעת, ושם נעשית בחי' לאה, ובחינתה [שהיתה] בסוף היסוד עלתה בסוד סוף הת"ת ושם נעשית בחי' רחל, אלו שתי בחינות המלכות [רחל] הם נקראים לאה ורחל, עכ"ל.

ולמדנו היטב שיש בחינת לאה שאינה לאה הרגילה שהיא אחוריים דתבונה, אלא היא בחינת רחל שהיתה בעיבור יחד עם ז"א בסוד פסיעה לבר, והניחה שרשה באחורי הת"ת. ובגדלות ז"א, עלתה אל מקום הדעת. וכיון שאחורי הדעת הוא מקום לאה האמיתית, לכן נקראת גם רחל העליונה על שמה דלאה.

בעת הנסירה חוזרת לאה האמיתית אחור באחור עם ז"א

בע"ח שער כ"ט פ"א [דף כ' ע"ד] כתב הרב וז"ל: והענין כי כבר נתקנה לאה אחור באחור טרם רחל, כי תחילה יוצאין הארת

לאה, ואח"כ הארת רחל, ועדיין שתיהן נפרדות, עם שמקבלות שתיהן הארתן ע"י ז"א.

וגם כאן צריך להבין את מה שכתב הרב, שלאה עומדת אחור באחור עם ז"א.

ובהמשך ע"ח כתב הרב: ואח"כ **בנסירה**, מתחברות שתיהן יחד פרצוף אחד, ע"י שנכנסו נה"י דאימא בתוכם, ונמצאת גם רחל בעצמה עולה אב"א עד כתר דז"א, ע"י התחברות עם לאה [העומדת אחור באחור].

ובהגוב"י [כאן אות כ"ב] הביא קושית השמן ששון וז"ל: ולכאורה איך יבוא נסירה בלאה, הלא היא [לאה] בז"א פנים באחור ולא אחור באחור.

ובתירוץ השני כתב השמן ששון, עוד אפשר לומר [שלאה הנזכרת כאן העומדת אחור באחור עם ז"א], היא לאה הנזכרת בשער מאמרי רשב"י פרשת ויחי עכ"ל.

וכוונתו כמ"ש לעיל, שזו היא בחי' רחל העליונה, העומדת במקום לאה. שבזה מובן איך לאה עומדת אחור באחור עם ז"א, שהכוונה באמת על רחל העליונה. ולכך שייך בה עניין הנסירה. וזו הלאה היא זו שנעשית עם רחל פרצוף אחד, כיון ששתיהם עמידתם כאחד אחור באחור עם ז"א.

ובגוב"י [שם] הביא דברי השמן ששון בתירוצו הראשון, שכתב לפרש דברי הרב באופן אחר. והוא שלאה העומדת עם ז"א אחור באחור, היא בחי' לאה האמיתית, ואעפ"י שלאה זו פניה באחורי ז"א, ואינה עומדת אחור באחור עם ז"א. מ"מ [בנסירה] כשנכנסים נה"י דאימא בתוכם [בלאה ורחל], חוזרת [מסתובבת] לאה [שהיתה פנים באחור] להיות אחור באחור עם ז"א.

והמקור לדבר זה שכאשר נכנסים נה"י דאימא בלאה, חוזרת לאה עם ז"א אחור באחור, מבואר בש"ש [דף ס"ב ע"ג] בביאורו על ע"ח שער אנ"ך ריש פ"ז, שזה מדברי שעה"כ דרושי הלילה דרוש ד' [דף נ"ד אמצע ע"א] וז"ל: ואחר תפילת ערבית, חוזרת לאה למקומה, אחור באחור כבתחילה עם ז"א.

ובהמשך שעה"כ שם כותב הרב: והטעם הוא לפי שהמוחין [דאימא שנסתלקו מז"א] נכנסים מעילא לתתא, ובתחילה פוגעים בלאה ונכנסים בה, אמנם דע כי לפעמים כאשר המוחין נכנסים להגדיל את רחל, אז מתערבות ומתחברות שתיהן יחד רחל ולאה.

וראוי להבין שכדי שרחל ולאה יוכלו להיות פרצוף אחד, צריך שתהיה עמידת לאה שווה לעמידת רחל, ולכן חוזרת לאה אחור באחור עם ז"א ועמידתה שווה כעמידת רחל. ואז יכולות שתיהן להעשות פרצוף אחד.

נמצינו למדים שיש ב' ביאורים שונים מי זו לאה הננסרת, ומי זו לאה המחברת עם רחל ונעשית עמה פרצוף אחד.

דבביאור הראשון ביאר הש"ש [שבהגוב"י אות כ"ב שעל ע"ח שער כ"ט פ"א] שהיא בחינת לאה האמיתית, אלא שבעת הנסירה הופכת לאה את פניה ועומדת אחור באחור עם ז"א.

ובביאור השני ביאר הש"ש, שזו הלאה היא בחינת רחל העליונה, ורק משום שעומדת במקום שבו מתלבשת לאה, נקראת רחל על שם לאה.

דעת הש"ש, שלאה הננסרת היא בחינת רחל העליונה

הרב שמן ששון בספרו פתח עינים [דף ל"ח סע"א ד"ה ובענין] חזר לדון בענין נסירת לאה שמהחזה דז"א ולמעלה. ואחר שהביא את המקורות שהבאנו לעיל מע"ח שער כ"ט פ"א

ומשער י"ט פ"ז. כותב הש"ש וז"ל: ושם בקונטרסי שמן ששון [דף ס"ב ע"ג] הארכתי להבין, דהלא קיימא לן כי לאה פניה כנגד אתורי ז"א, ורחל היא אחור באחור עם ז"א, ואיך לאה תתלבש ברחל ופניהם אינם לצד אחד, יעוש"ב.

ועיין בשער הכוונות דרוש ו' מדרושי הלילה [דף נ"ד ע"א], דלאה היא אחור באחור ג"כ עם ז"א יע"ש.

וכוונת הש"ש כביאורו הראשון שהבאנו לעיל, שזו הלאה הנסרת היא לאה האמיתית, אלא שבעת הנסירה חוזרת והופכת פניה ועומדת אחור באחור עם ז"א. ולכך שפיר שייך בה עניין הנסירה.

אמנם בהמשך דבריו [בד"ה גם] הקשה השמן ששון על ביאור זה וז"ל: גם צריך להבין דאיך הוא סדר הנסירה של לאה מחציו ולמעלה כנז', הלא לא נגמר תיקונה [של לאה] עד ברכת כהנים, דאז [בברכת כהנים] נתקן לה חכמה ובינה שלה וכו', ונמצא דמה שנתקן לה [ללאה] עד מילת הגדול הגיבור והנורא, [זהו ספירות] דעת וחג"ת ונ"ה ויסוד, אבל לא חכמה ובינה שלה עד ברכת כהנים. א"כ איך היא ננסרת כל פרצופה בתיבת באהבה, ועדיין לא נגמר תיקונה.

וכוונת הש"ש בקושיתו, שאיך אפשר לומר שלאה שננסרת בתיבת באהבה היא לאה האמיתית, שתיקונה היה בתיבות האל הגדול הגיבור והנורא, והרי בתיבות האל הגדול הגיבור והנורא לא נתקנה לאה זו בשלימות, שעדיין חסר לה תיקון ספירות חכמה ובינה שלה שהם יתוקנו רק בברכת כהנים.

ולכך מסיים הש"ש וז"ל: ואפשר שהוא [לאה הנסרת בתיבת באהבה, היא רחל] בבחינת חצי עליון דרחל, הנקרא בשם לאה, כנז' בע"ח שער י"ט פ"ז [עפ"י שער מאמרי רשב"י וכו"ל].

ונראה שכוונת הש"ש להסכים יותר, שלאה הננסרת בתיבת באהבה אינה לאה האמיתית, אלא היא בחינת רחל העליונה העומדת במקום לאה ולכך נקראת בשם לאה, אך לעולם היא בחינת רחל.

וראה גם בפת"ע [דף ל"ג ע"ג ד"ה ועוד] שגם שם כתב להוכיח כהוכחה הנ"ל שלאה הננסרת היא בחי' רחל העליונה, ולא לאה האמיתית שהיא מאחוריים דתבונה. ונראה שכן הבין בתו"ח [דף קמ"ג ע"א ד"ה הקשו שורה ח'], שכתב וז"ל: א"כ כל מקום שמזכיר נסירת לאה, ר"ל חצי העליון דרחל.

עוד ראוי לדעת שגם בענין לאה הנתקנת בתיבות הגדול הגיבור והנורא, שאל הרב פתח עינים [דף ל"ג אמצע ע"ג ד"ה עוד], מי היא לאה הנתקנת שם. שאם נאמר שהיא מבחינת אחוריים דאימא שנפלו, איך היא נתקנת בהגדול הגיבור והנורא ע"י או"ח דחג"ת דמוחין דז"א, והלא שרשה מאחוריים דאימא, וא"כ אין לה שייכות עם או"ח דמוחין דז"א, יעו"ש, ולכן כתב שם וז"ל: ואפשר שהיא לאה חצי העליון דרחל - הנקראת בשם לאה, וכו' יעו"ש.

וגם בפת"ע [דף י"ג ע"ד סוף אות ד'] כתב לבאר, שלאה הננסרת בכוונת פותח את ידך, היא בחינת רחל העליונה.

וראה בשערי רחמים [ח"ב שאלה ק"ה] דס"ל לשד"ה, שבד' אמת הראשונים שבאמת ויציב, שנמשכים ד' יה"ו ללאה, לאה זו היא חצי העליון דרחל העומדת עם ז"א אחור באחור, ונקראת ע"ש לאה. וראה שכן הבין הרב מע"א [דף דש"מ ע"א] תוך ד"ה עוד, ובסוף ע"ב ד"ה וביאור.